

מדיניות למידה לאורך החיים בעידן ה-AI

גלעד בארי וח' לייבזון

כנס אלי הורביץ

לכלכלה וחברה | 2026

של המכון הישראלי לדמוקרטיה

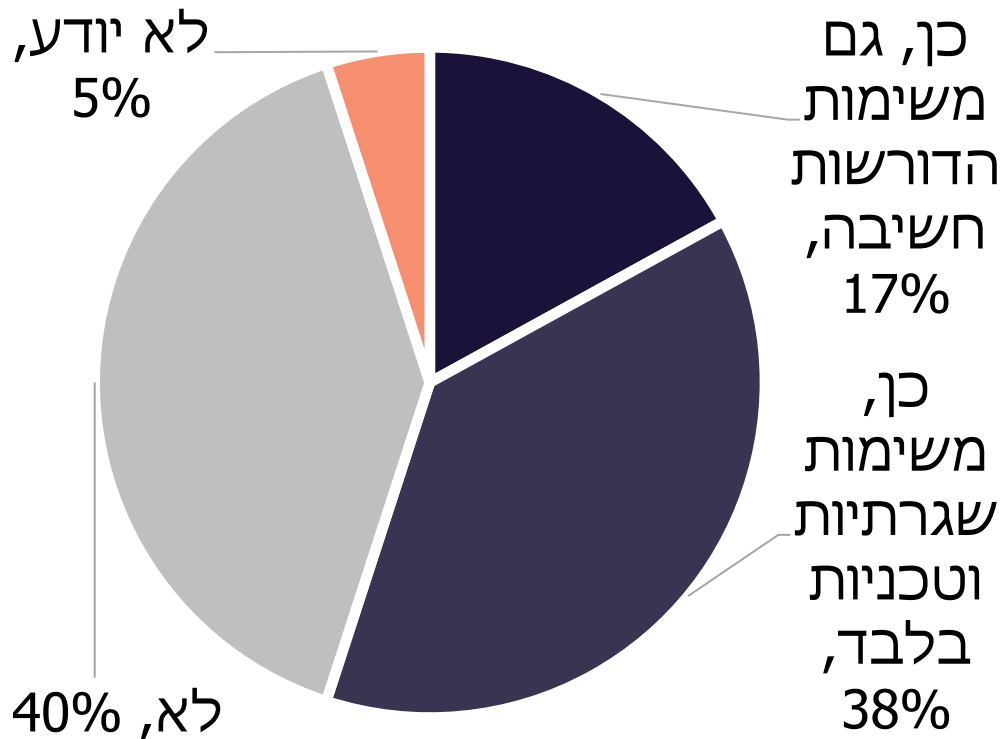
קרן דליה ואלי
הורביץ בע"מ

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

האם בעסק נעשה שימוש ב-AI לביצוע משימות שבוצעו בעבר ע"י עובדים

(% מעסקים שעושים שימוש ב-AI)

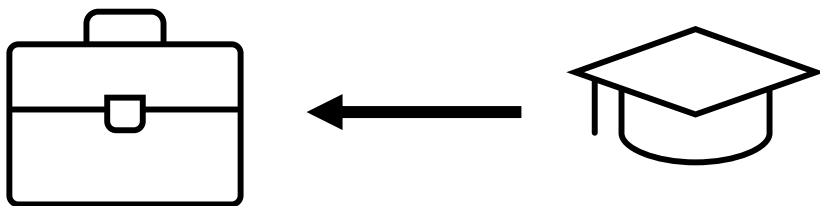
● המגמות בשוק העבודה

- חדירת בינה מלאכותית
- מעבר ירוק
- התארכות תוחלת החיים

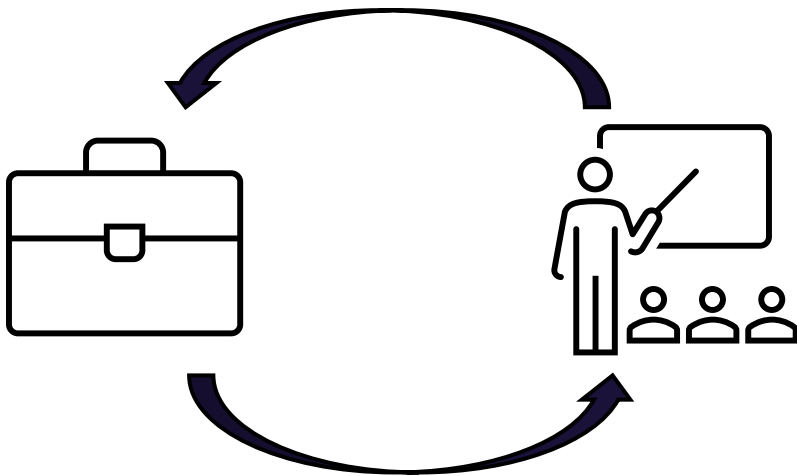
שוק
העבודה
מצריך
עדכון
מיומנויות
מתמיד –
הואץ ע"י
AI

מקור: למ"ס, סקר שימוש בינה מלאכותית בעסקים (אפריל 2026)

● הפרדיגמה הישנה – הכשרה בתחילת הקריירה

● למידה לאורך החיים (LLL) – עדכון מיומנויות מתמשך

הצורך
ב"עדכון
גרסה"
מתמיד
מחייב שינוי
פרדיגמה
ביחס להון
אנושי

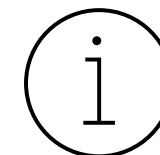
● ל-LLL יש תשואה חיובית משמעותית בשוק העבודה

מסקירת ספרות בינ"ל עדכנית, בין 3% ל-11% תרומה לשכר, וכן השפעה חיובית על תעסוקה

● כשלי שוק בתחום ה-LLL לפי התיאוריה הכלכלית

- מעסיקים – תמיכת חסר עקב מעברי עובדים (החצנות)
- עובדים – מחסור באינפורמציה ומימון (בייחוד לאוכלוסיות חלשות)

מקורות:

כשלי שוק: Becker, 1962; Pigou, 1912; Acemoglu & Angrist, 2000
תשואה: OECD, 2025; OECD, 2019; Ruhose et al., 2019; Denzler et al., 2025

ננס אלי הורביץ

לכלכלה וחברה | 2026

של המכון הישראלי לדמוקרטיה

LLL מקבל תיעדוף באג'נדה של מדינות מפותחות רבות

ארגונים בינלאומיים מובילים

European
Union

מדינות השוואה במחקר

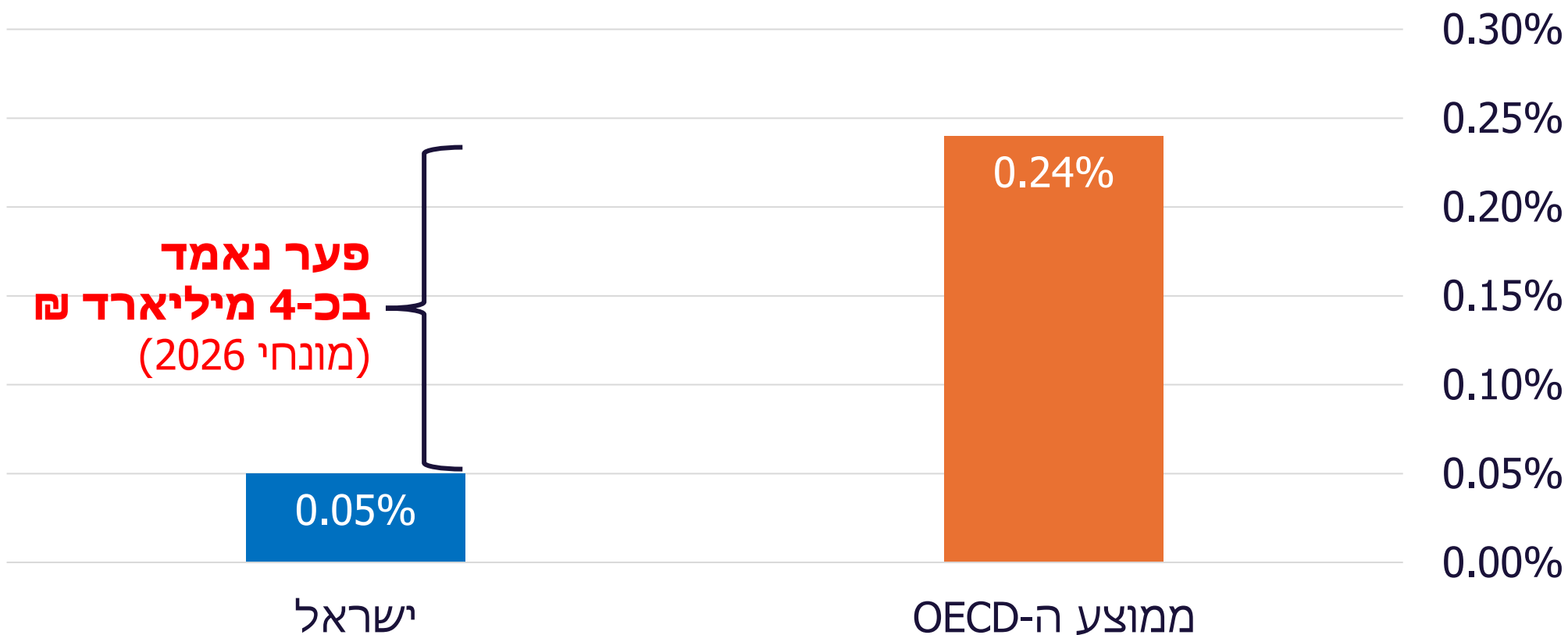

**"חסרה חשיבה לאומית מערכתית בנוגע לצורך
בלמידה של עובדים לאורך החיים: אין הגדרה של
קהלי היעד הזקוקים ביותר ללמידה, אין תכנון אסטרטגי
כיצד לספק את הלמידה, וגם אין חשיבה כוללת לגבי
הכישורים והמיומנויות שנדרש להקנותם לעובדים..."**

משרד מבקר המדינה ממליץ כי משרדי הממשלה
הרלוונטיים - משרד העבודה, משרד החינוך, משרד
הכלכלה ומשרד האוצר ... יבחנו במשותף את מערך
ההכשרות... עליהם לקיים חשיבה אסטרטגית על
נושא הלמידה לאורך החיים כולו..."

דוח מבקר המדינה 71ב (2021)

השקעה ציבורית ב-LLL, ישראל וממוצע ה-OECD* (% תוצר, 2023)

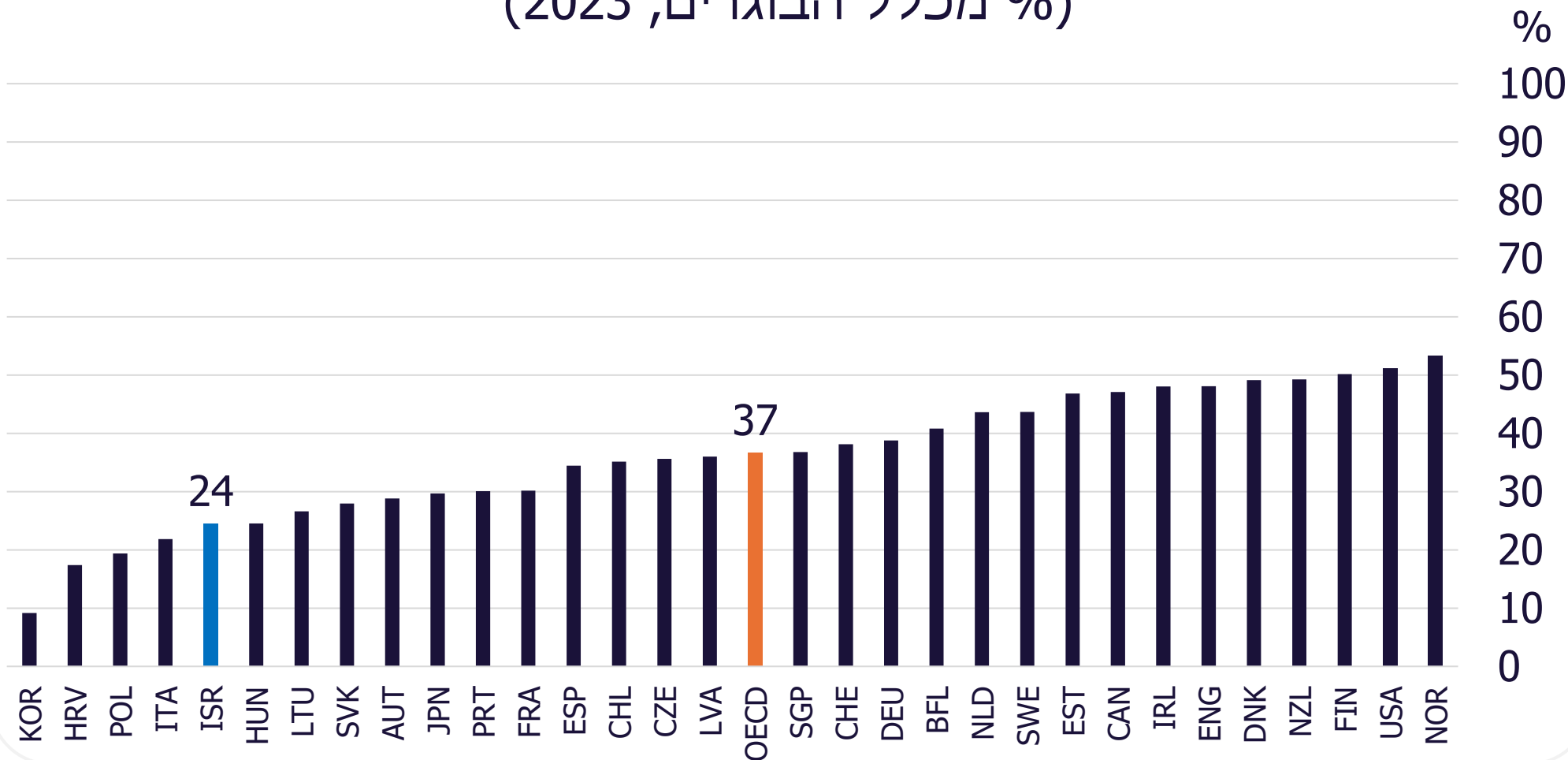

מקור: עיבוד המכון הישראלי לדמוקרטיה ע"פ נתוני COFOG (2023) והבנק העולמי (2023)
* ממוצע ה-OECD: ממוצע פשוט ל-30 מדינות לגביהן היה קיים הנתון

היעדר
המדיניות
מתבטא
בהשקעה
ציבורית
נמוכה
בהשוואה
בינ"ל

שיעור המשתתפים ב-LLL במדינות ה-OECD (% מכלל הבוגרים, 2023)

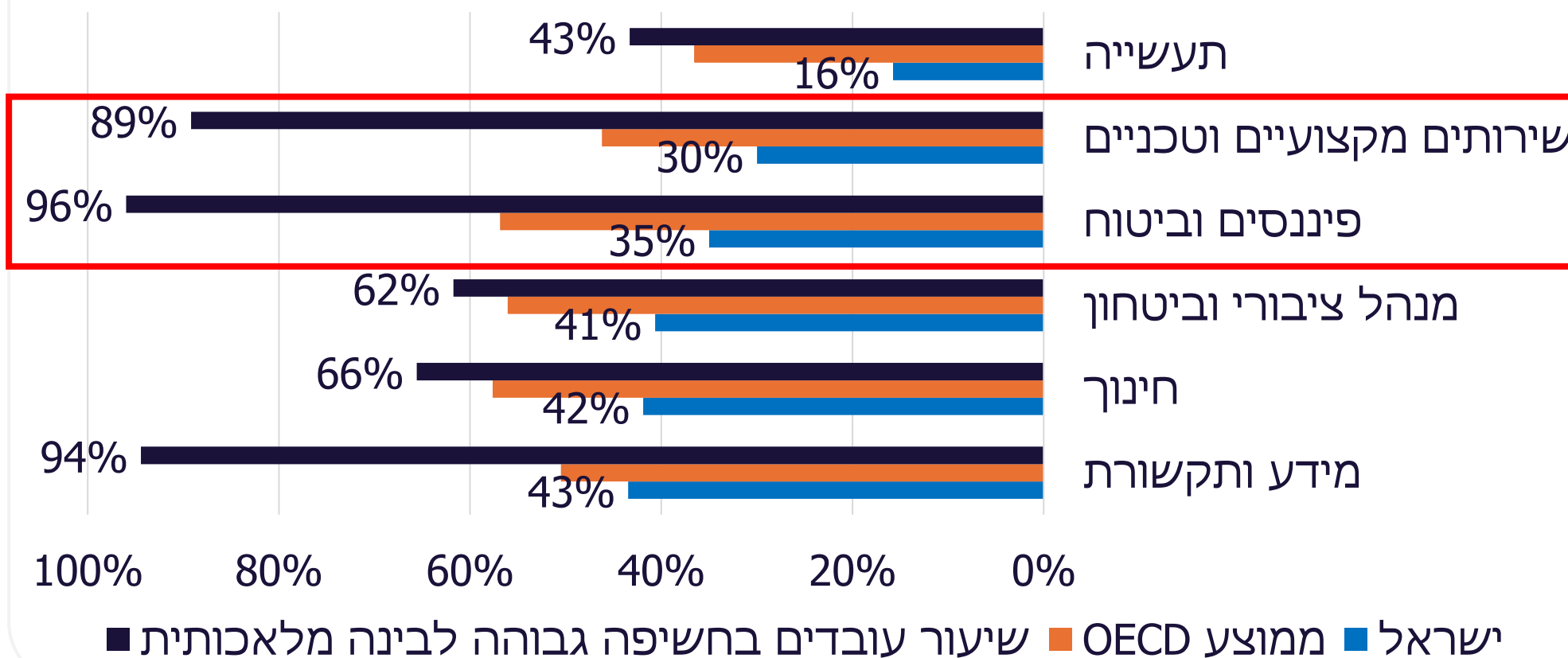

מקור: עיבוד המכון הישראלי לדמוקרטיה לסקר PIAAC 2022-2023

בהתאם,
שיעור
הלומדים
בישראל
נמוך
ביחס
למדינות
ה-OECD

השתתפות ב-LLL וחשיפה ל-AI לפי ענף, ישראל בהשוואה ל-OECD

(% מתוך כלל העובדים בענף, 2023)

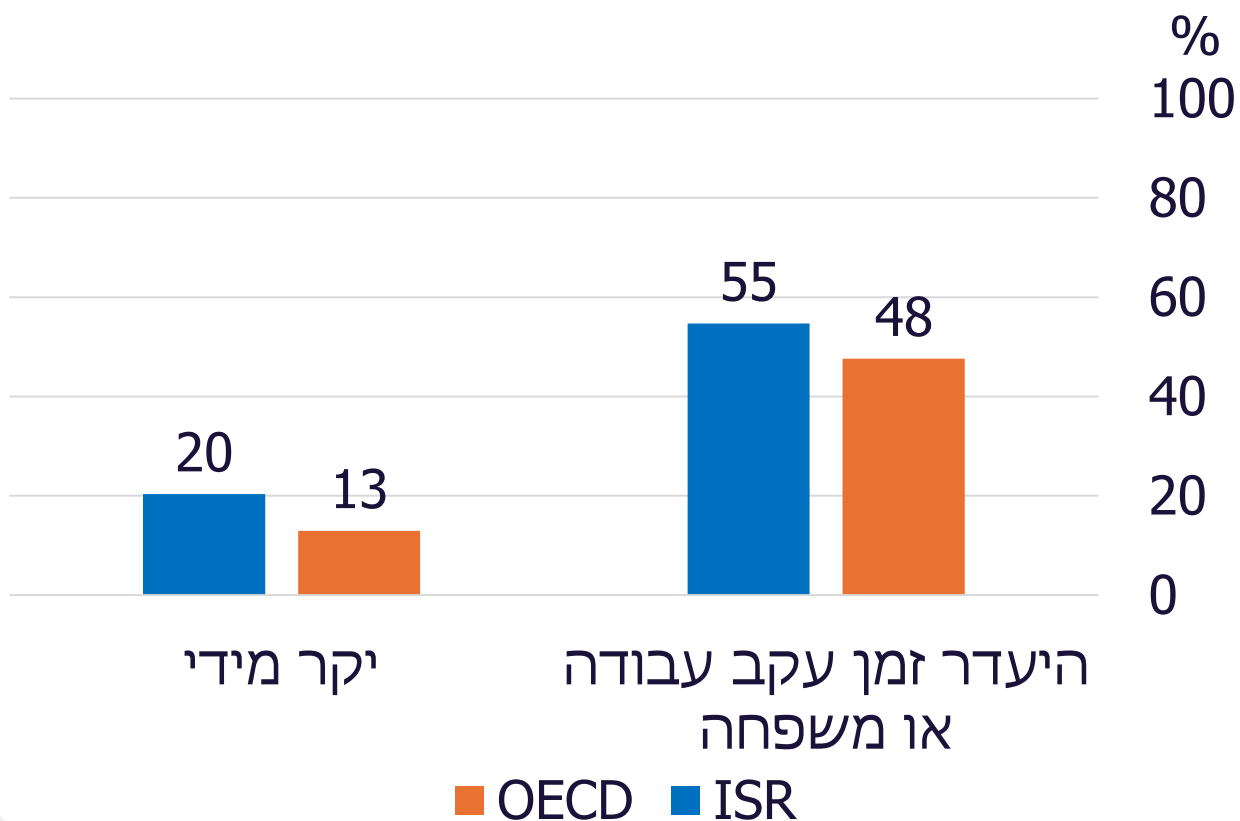

מקור: עיבוד המכון הישראלי לדמוקרטיה לסקר PIAAC 2022-2023; נתוני החשיפה לבינה מלאכותית מ-OECD, 2025 ע"ב דבאוי ואחרים, 2024

הפער
בולט
בענפי
"צווארון
לבן"
שחשופים
במיוחד
לבינה
מלאכותית

חסמים להשתתפות ב-LLL, ישראל וממוצע ה-OECD (% מהמדווחים על חסמים)

**21% מהנשאלים
במדגם, המייצגים
כמיליון איש בישראל,
דיווחו על חסמי
השתתפות בלמידה**

כמיליון
ישראלים
נתקלים
בחסמים
להשתתפות
ב-LLL

היעדר זמן
ומימון הם
החסמים
העיקריים

המלצות מדיניות

כנס אלי הורביץ

לכלכלה וחברה | 2026

של המכון הישראלי לדמוקרטיה

קרן דליה ואלי
הורביץ בע"מ

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

המלצות מדיניות

נדרשת יצירת
מסגרת
מדיניות
ללמידה
לאורך החיים
בישראל

• מכיוון ש:

- יש רציונאל תיאורטי להשקעה ב-LLL בייחוד על רקע AI
- יש תשואה חיובית מובהקת מבחינה כלכלית ל-LLL, ומאידך חסמים וכשלי שוק
- יש מודלים בינ"ל להתערבות ממשלתית רווחת ומוצלחת
- אין תשתית מדיניות כזו בישראל

יש להקים תשתית כזו בישראל

מחיר הסטטוס-קוו – אובדן כלי משמעותי לחוסן ושגשוג בעידן AI

כנס אלי הורביץ

לכלכלה וחברה | 2026

של המכון הישראלי לדמוקרטיה

המלצות	תרומת ההמלצות
<p>1. יצירת מנגנון להמרת זמן עבודה בהשקעה בהכשרה</p> <p>2. שיתוף פעולה בין מעסיקים, עובדים והממשלה</p>	<p>תנאי סף להצלחת המדיניות</p>
<p>3. נקיטת צעדים למניעת סבסוד לא אפקטיבי</p> <p>4. מימון ממשלתי תוך ייעול משאבים קיימים והשלמה במימון של מעסיקים ועובדים</p> <p>5. תגמול להכשרות באמצעות מנגנוני שוק</p>	<p>המודל הכלכלי</p>

המלצות מדיניות

נדרשת יצירת
מסגרת
מדיניות
למידה
לאורך החיים
בישראל

המלצות מדיניות

נדרשת יצירת
מסגרת
מדיניות
ללמידה
לאורך החיים
בישראל

המלצות	תרומת ההמלצות
<p>6. מהלכי מדיניות תומכים בתחום האקרדיטציה והמודעות ללמידה</p> <p>7. תמיכה ביצירת היצע קורסים איכותי ומותאם לצורכי שוק העבודה המשתנים</p> <p>8. בחינת אופן רתימת מערכת ההשכלה הגבוהה למהלך ה-LLL</p>	<p>יצירת סביבה תומכת להצלחת המדיניות</p>
<p>9. מדידה איכותית ורציפה של LLL בסטטיסטיקה רשמית</p>	<p>מדידה, ניטור והערכה</p>

תודה

כנס אלי הורביץ

לכלכלה וחברה | 2026

של המכון הישראלי לדמוקרטיה

קרן דליה ואלי
הורביץ בע"מ

המכון הישראלי
לדמוקרטיה